

Regeringens proposition till Riksdagen om deltagande i ett internationellt finansiellt arrangemang gällande Brasilien samt om beviljande av statsborgen till Finlands Bank

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att statsrådet berättigas att delta i ett finansiellt arrangemang som Internationella Regleringsbanken planerar för Brasilien. Syftet med arrangemanget är att hindra att den internationella finansiella krisen fortskrider. Det föreligger fara för att den finansiella krisen sprider sig, om det internationella samfundet inte vidtaråtgärder för att förebygga den ekonomiska kris som hotar Brasilien. Alla stater i Europeiska unionen har meddelat, med eventuell

parlamentarisk reservation, att de deltar i detta internationella finansiella arrangemang. För Finlands vidkommande förutsätter ett genomförande av arrangemanget att Finlands Bank beviljas statsborgen. Därför föreslås att statsrådet berättigas att bevilja Finlands Bank statsborgen för en borgen gällande ett kapitalbelopp av högst 50 miljoner US-dollar, vilken borgen Finlands Bank beviljar Internationella Regleringsbanken.

1. Allmänt

I en situation där den internationella finansiella krisen spritt sig från Asien till Ryssland och sensommaren 1998 börjat hota Latinamerika har det internationella samfundet och Internationella Valutafonden vidtagit åtgärder för att hindra den finansiella krisen från att fortskrida och från att medföra skadliga följder för hela världsekonomin.

Många av länderna i Latinamerika har blivit lidande av den finansiella krisen, närmast på grund av den nervositet bland privata investerare som följt på den finansiella krisen i Ryssland. Investerarnas intresse har riktat sig enbart till papper med den högsta kreditvärdigheten. Många länder i Latinamerika hade i september - oktober kvar ytterst begränsade möjligheter att uppta nya lån på den internationella finansmarknaden. Räntemarginalerna för lån ökade till 12 — 14 pro-

cent och valutakurserna löpte risk att försvas.

2. Brasilien

Endast fyra länder i världen har en större yta än Brasilien. Brasiliens folkmängd var år 1997 ca 160 miljoner, och landet är det viktigaste industrilandet i Latinamerika. Det är också, näst efter Kina, världens största mottagare av utländska investeringar. Finlands direkta kontakter med Brasilien har varit blygsamma, även om strävan har varit att öka de kommersiella kontakterna.

I september förlorade Brasilien 21 miljarder US-dollar av sin valutareserv, trots att räntenivån samtidigt fördubblades när realräntan steg till 30 procent. Sedan dess har valutaflykten avtagit, och valutareserven är nu ca 42 miljarder US-dollar.

Brasiliens ekonomi är emellertid alltjämt

känslig för störningar. President Henrique Cardoso, som har styrt Brasilien sedan 1994 och som omvaldes i oktober, har av politiska skäl strikt hållit fast vid sin politik som går ut på en fast valutakurs och vid sitt ekonomiska reformprogram "Plano Real", vilket antogs 1994. Tack vare programmet har den årliga ekonomiska tillväxten sedan 1994 varit ca 4 procent, och inflationen har sjunkit från ca 2 500 procent år 1993 till ca 3 procent i september 1998. Stötestenen för Brasiliens ekonomi är emellertid det stora budgetunderskottet (ca 7 procent av brutonationalprodukten).

För att lösa budgetproblemet har president Cardoso presenterat ett stramt krisprogram för kongressen att ta ställning till. Sparmålet är 23,5 miljarder US-dollar. Krisprogrammet innebär bland annat skattehöjningar, nedskärningar i tjänstemännens pensionsförmåner och höjda socialskyddsavgifter för tjänstemän. I budgetförslaget för 1999, som stramades åt så sent som den 9 november 1998, väntas inflationen under nästa år vara ca 1,6 procent. I budgetförslaget antas räntefoten sjunka från nuvarande ca 40 procent till i genomsnitt 24,7 procent. Utgifterna för infrastrukturen föreslås bli minskade med 40 procent och basservicen med 17 procent.

3. Det internationella samfundet som förhindrare av den finansiella krisens framryckning

Inom det internationella samfundet har man fört fram tanken på att skapa en krismekanism för förebyggande av hotande ekonomiska kriser. Brasilien, som har strävat efter att följa ett stramt nationellt ekonomiskt program, anses ha blivit lidande av den internationella finansiella krisen. Därför har Brasilien nu, i sin egenskap av en stat vars egna ansträngningar i kampen mot ekonomisk depression kan stödjas genom en krismekanism av ny typ som genomförs med mycket snabb tidtabell, utsetts till stödobjekt.

Väsentliga delar i det internationella finansieringspaketet är dels ett intensivt engagemang från Brasiliens sida i det ekonomiska program som Internationella Valutafonden och Brasilien avtalat om, dels de finansiella arrangemang som det internationella samfundet planerar för Brasilien. Syftet med finansieringspaketet är att förhindra både att Brasiliens egen ekonomi raseras, något som

skulle få vidsträckta följder för ekonomin i alla latinamerikanska länder, och att den finansiella krisen, som är skadlig med tanke på hela världsekonomin, sprider sig allt mer.

Internationella Valutafonden offentliggjorde den 13 november 1998 ett finansieringsprogram för Brasilien värt drygt 41 miljarder US-dollar sedan de förhandlingar som valutafonden och myndigheterna i Brasilien hade fört om en treårig ekonomisk- och finanspolitisk reform, vilken utgjort ett villkor för finansieringsprogrammet, hade slutförts. I finansieringspaketet deltar Internationella Valutafonden, Världsbanken, Inter-amerikanska utvecklingsbanken och Internationella Regleringsbanken. Internationella Valutafondens och Världsbankens andel planeras vara ca 22,5 miljarder US-dollar. Finland deltar i denna del av finansieringspaketet i sin egenskap av medlem i Internationella Valutafonden och Världsbanken. Internationella Regleringsbankens andel avses vara ca 14,5 miljarder US-dollar, av vilket Förenta staterna uppges stå för 5 miljarder US-dollar.

4. Internationella Regleringsbankens deltagande i det finansiella arrangemanget

De befogenheter som begärs i propositionen gäller Internationella Regleringsbankens andel av finansieringspaketet. Internationella Valutafondens chef Michel Camdessus har i ett brev som daterats den 5 november 1998 vänt sig till Ekofin-rådets ordförande, Österrikes finansminister Rudolf Edlinger. Ordföranden ombads att till finansministrarna i Europeiska unionens medlemsländer förmedla en begäran om stöd för det finansiella arrangemang som planeras bli genomfört via Internationella Regleringsbanken. Alla medlemsländer i Europeiska unionen har preliminärt meddelat att de deltar i detta finansiella arrangemang, förutsatt att det godkännande som föreskrivs i vart och ett medlemslands lagstiftning fås för arrangemanget. Utöver Europeiska unionens medlemsländer deltar Förenta staterna, Japan, Kanada, Schweiz och Norge i Internationella Regleringsbankens finansiella arrangemang.

Internationella Regleringsbankens finansiella arrangemang avses i huvudsak bli genomfört så, att banken sköter finansieringen och centralbankerna i de stater som deltar i det finansiella arrangemanget ställer borgen

som säkerhet för finansieringen. Finlands Bank skulle således bevilja Internationella Regleringsbanken borgen och finska staten i sin tur bevilja Finlands Bank proprieborgen utan att kräva motsäkerhet. Finlands andel av det finansiella arrangemanget har uppskattats till högst 50 miljoner US-dollar, dvs. ca 260 miljoner finska mark.

Dessutom skulle Internationella Regleringsbanken åta sig att själv svara för en andel på ca 300 miljoner US-dollar av det finansiella arrangemanget.

5. Genomförandet av finansieringspaketet förutsätter ett intensivt engagemang i det ekonomiska programmet

Genomförandet av det internationella finansieringspaketet förutsätter att brasilianska staten engagerar sig intensivt i det treåriga ekonomisk- och finanspolitiska program som Internationella Valutafonden och brasilianska staten har enats om och som avser att skapa en fast grund för ekonomisk stabilitet och tillväxt. Kärnan i programmet kan anses bestå i att det kroniska underskottet i fråga om den offentliga ekonomin avhjälpas. Målet för den offentliga skulden är 46 procent av bruttonationalprodukten. Genomförandet av detta program tros för sin del främja en balansering av den internationella finansvärlden.

Helsingfors den 20 november 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

6. Ekonomiska verkningar

Finska statens borgen ökar statens förpliktelser med ett kapitalbelopp av högst 50 miljoner US-dollar, dvs. ca 260 miljoner finska mark.

Det är meningen är att de borgensprovisioner som Finlands Bank får för det finansiella arrangemanget skall redovisas till staten.

7. Förslag

Med anledning av vad som sägs ovan föreslås

att Riksdagen berättigar statsrådet att delta i det finansiella arrangemang som Internationella Regleringsbanken planerar för Brasilien, och

att Riksdagen för att det finansiella arrangemanget skall kunna genomföras berättigar statsrådet att, på de villkor statsrådet bestämmer, utan att kräva motsäkerhet bevilja Finlands Bank proprieborgen till ett belopp av högst 50 000 000 US-dollar som säkerhet för en borgen av motsvarande storlek som Finlands Bank beviljar Internationella Regleringsbanken.

Finansminister *Sauli Niinistö*

